

Nro 10.

A^o FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Februariusnak 4-dik napján 1794-
esztendőben.*

Amerikai Anecdóta.

Új Angliának egy lakosa, nem régiben egy Indusnak, avagy szeretsen szolganak a' lovát el vette, melly miatt törvénybe idéztetett per-lő emberi társa által. Mind ketten meg jelenvén a' bíró előtt az elsőb, t. i. az új Anglus keményen állatta, hogy a' ló az övé volna, és hogy hat hónappal annakelőtte is már az övé volt. Jól vagyon, felele az Indus, és egy szőr pokróttzal befedvén a' ló fejét, hogyha olly régen a' tiéd, bizonyossan tudni is fogod, mellyik izemére legyen hibás. Az új Anglus nem gondolván előre, hogy ily kérdés fogna eleibe tétetőd-

ni, azomban még is felelni kellett nékie a' fel tett kérdésre, a' jobb szemére, úgymond. Nem igaz, felele az Indus, mind a' két szemére ép, soha nem is vólt semmi hibája a' szemében, melylyet, le vonván a' ló fejéről a' pokrótzot, valósággal meg is bizonyított. Látván a' bíró, melylyiknek legyen a' peresek között igazsága, az Indusnak a' lovát vissza adta, az új Anglust pedig érdeme szerént meg büntette.

Lengyel Ország.

Ezen folyó 1794 dik esztendőnek első napján illyetén érzékeny ki fejezésekkel elegyes órátiót mondott *Mofzinky* úr, az Orzágnak nagy Marsallya a' király előtt: „ Felséges uram! sokkal nagyobb örömmel tellyesiteném mái napon kötelességemet felséged tekéntete előtt, hogyha a' múlt esztendőnek el múlásával, kedves hazánkon történt szerentsétlenségeknek keserű emlékezeit szívemből ki törölhetném. Jól tudom kégyelmes király, hogy az el múlt szerentsétlen 1793 dik esztendőnek minden hólnapjai újjabb gonofzokat, érzékeny szívvednek pedig újjabb sebeket okoztanak legyen, a' mellyek, minthogy senki meg nem gyógyíthattya azokat, még most is vérzenek. Kegyelmes Fejedelem mind Te, mind a' Te hív követőid bizonyossan el aléltak vóina az azokból származott keserűség és fájdalom alatt, hogyha a' mindeket meg élesztő reménység nem vigasztalt vóina bennünket, az a' reménység, hogy talám e' bé állott esztendőben tsendesebb izempillantásokat enged minékünk érni a' véghetetlen jószágú isteni gondviselés, és meg engedi szemlélnünk, hogy a' mi még most is vér tseppekkel izzadó sebeink a' te bölts, és kívánságunk szerént, még hosszas uralkodásod alatt, lassan lassan bé fognak állani. Ezt kívánnják, kégyelmes király, az Orzágnak Senátorai, és a' Te ministereid, kiknek képekben szerentsém vagyon királyi széked előtt ezen beszédet mondani. „

Mivel a' Grodnói gyűlés alatt sok Lengyel Mánások ki mentenek hazájokból, és gazdag jövedelmeiket idegen tartományokban eméltették meg: ahozképest minden gazdag birtokos Lengyelek egy ki adattatott *Universalia*, az az, királyi parantsolat által vissza hivattatnak, és tudokra adattatik, hogy minél előbb határozzák meg magokat, vissza akarnak é menni avagy nem, és mikor igyekezzenek vissza menni? A' Lengyel Status, (ekként fejezi ki magát ez a' királyi parantsolat) tovább nem szenvedheti, hogy az uraságoknak annyi milliomból álló jövedelmek idegen tartományokba ki küldetessenek, a' mellyeket hazájokban is el költhetnének, annak boldogságára fordithatnák s. a. t. — *Ótsémnek mondom, bátyám uram is értsen rólla.*

Frantzia Ország.

A' közönséges jóra ügyelő Commissió bizonyos pontokból álló instructiót avagy oktatást küldött a' Frantzia comandirozó Generáloknak, a' mellyekhez t. i. kellekik magokat az ellenséges tartományokban alkalmaztatniok. — E' szerént minden portékákat, betses dolgokat, és tárakban taláztatandó eleséget a' Fr. K. Társaságba belyebb tartoznak vitetni s. a. t. Múlt esztendei hadakozásunknak módja, úgymond egy közönséges levél, kevés hafznunkra volt minékünk, meg nem éredvén még az idegen nemzetek a' szabadtságnak bé vételére.

A' Frantzia közönséges levelek erőssitik azt is, hogy a' nemzetnek képviselői leg inkább azon plánumnak készítésében foglalatoskodnak mostan, a' melly szerént a' Fr. hajó seregnek Angliába bé lehessen lépni. Miben állyon ezen plánum, mikor akarják azt munkába venni, arról már halgat az írás, a' mindazáltal nem titok, hogy a' *Brestiai* flottához már el küldetett a' parantsolat, melly szerént minden szempillantásban készen

kell magát tartani egy titkos expedíciónak, avagy útnak való indulásra. Jourdan Generál az igitte a' N. Gyűlésnek, hogy nem sokára három sánu zászlók fognak *Valenciának, Condének, es Quernoinak* bástyáin lobogni. *Könnyebb ezt meg igirni, mint bé tellyesíteni!* — A' Párisi tömlőtzokban üő személyeknek száma 5030 fő megyen. — Néhai *Lyonnak* constitutionais, az az, polgári hitet le tett püspökje *Lamourette Hádrián* múlt hólnapnak 11-dik napján tsókolta meg *Madame Gvillotinét.* — E' magát az által tette büössé, hogy a' Fr. Köz. Társaság és annak éggysége's szabadsága ellen öfzve esküdött; hogy azon complottal, melly a' királyi méltóságnak vissza állítására tézott, és múlt Májusnak 29-dik napján *Lyonban* a' patriótákat meg ölette, égyyet értett; hogy az oda való lakosokat a' K. Társaság ellen való fegyver fogásra fel serkentette. Halalos sententziájának ki mondattatása után magára kerelziet vetett, és meg vallotta, hogy azon órátiót, melyet néhai *Mirábó* az égyyházi tárgyakról mondott, ő kézfítette. *Feron* nemzeti biztos illyetén levelet küldött múlt hólnapnak 4-dik napján a' Párisi N. Gyűléshez *Tulonból:* XVII *Lajosnak* jobbágyai közt, úgymond, nagyon uralkodik a' halál. Ma a' királyt kívánó all tizztekre, segédekre, és katonákra került a' sór; három papok zárták bé a' tizntot; hogyha attól nem tartottunk volna, hogy a' bünösökkel égyyütt ártatlan aszizonyoknak, kisedeknek, gyermekeknek, és pátriótáknak is kellett volna szenvedni, mind egy lábíg lé vagdaltatuk volna a' lakosokat; hogyha attól nem tartottunk volna, hogy a' fegyveres és eleséges táruk is öfzve égynek, az egész várost meg eméztettiük volna a' tűz által. De azért tsak ugyan el fog a' szabadságnak földéről tööltni, minden továbbra való halogatás nélkül hozzá kezdünk a' városnak le rontásához. — Hólnap és a' több következendő napokon ismét dolgok lelzen a' puskáknak, ágyúknak, és golyóbisoknak, és mind addig, mig égy

pártos ember taláztatik köztök, meg nem szününk a' lövöldözéstől. A' kikötő helynek külső bástyáin lobogó fehér zászlók, immár 12 puskapórral, ágyúkkal, golyóbisokkal, és eleséggel megterhelhetett hajót ejtetenek törbe; minden templomokban taláztatott arany, ezüst, réz és ón edényeket ki hoztunk azokból, a' szenteket a' *Mársiliai* pénz-erő házakba küldöttük s. a. t.

A' külső dolgokra ügyelő minister egy jegyzést adott bé a' Nemz. Gyűlésnek, mellyben az 1792 dik esztendőbeli idegen nemzetekkel való Fr. kereskedés, mérő serpenyőbe tétetett az előbbi esztendőkben való kereskedéssel, a' melly égyik esztendőről a' másokra számiálván 60 millió livránál többre nem ment; ellenben 1792-dik esztendőben 225 millió livrára szaporodott. Alig lehet, úgymond a' minister, e' dolognak hitelt adni, azomban valóságos dolog, és semmi kétséget nem szenved. Ezt pedig égyedül manufacturáink szorgalmatosságának, és azon nagy előmeneteknek kell tulajdonítani, mellyet az új igazgatásnak formája által nyert a' kereskedés. *Merlin*, az, a' ki múlt esztendőben nemzeti-biztos volt *Mogunziában*, azt kívánia a' N. Gyűléstől, hogy egy új *Taktikát*, az az, exercirozásnak és hadakozásnak mód át készítetne a' hadi dolgokra ügyelő Commissió által, a' melly szerént kellene a' Fr. hadi seregeket a' fegyverben gyakorlani. Erre rövideden azt felelte *Dubois de Crancé*: — nem szükség, úgymond, az időt haszontalanul vesztegetni; készített *II Fridrik* Prussiai király olyat, melly a' maga valóságában mindenkor remek munka fog lenni, ezt kellek a' Fr. seregekhez küldeni.

Bourdon hofzás beszédet tartott Jan. 17 dikén tartatott ülésben a' végre hajtó Commissió, 's nevezetesen a' hadi dolgokra ügyelő minister ellen: Lehetetlen, úgymond, égyetlen égy embernek, a' Fr. hadi sereget, melly égy millió két száz ezer emberből áll, igazgatni; a' végre

hajtó Commissió nem egyéb a' nemzet vérét ki szívó denevér madárnál. Hát ugyan, nem látványátok é törvénytévő férfiak, hányan nem jelennek meg a' hazát védelmezőknek rokonai és házok népei közzül elöttetek azon segedelemért, mellyet igirt nékiek a' törvény, de a' mellyet a' hadi minister tőlök el húz, azomban 120 ezer livrát egy oly közönséges újság írónak (éeri *Herbertet*) ajándékozott, a' ki a' leg rútabb színekkel festi le a' nép előtt a' buzgó pátriótákat, azokat, a' kik éjjel nappal izzadnak a' K. Társaság javára tzelző dolgokban. Hogyha ezen említett summa apróbb részekre, 50 50 livrára osztattatott volna fel, hány szükölködő familiának könyhúllatásait nem lehetett volna azok által el törteni? A' jelenlévők tökéletes meg elégedéssel vették bezedjét, a' N. Gyűlés pedig azt végzette *Dantonnak* javaslására: 1.) hogy egy ministernek se legyen ennekutánna szabad a' nemzetnek kints tarából a' N. Gyűlés hire 's végzése nélkül pénzt ki venni — 2.) hogy a' köz jóra ügyelő commissió adja értelmét, minémü úton 's módon lehetne, 's kellene, a' revolutionalis igazgatásnak formáját meg jobbitani.

Januariusnak 10-dikén tartatott ülésben tudtára adattatott a' Nemzeti Gyűlésnek, hogy a' *Sarbonne*, a' józan okosság templomává választatott volna által (i). Ugyan ezen ülésben véletődött elő a' Frantzia lovas sereg öregbitetésének, és jobb lábra lejendő állitatasának tárgya is, a'

(i.) Sorbonnének neveztetett ennekelőtte a' *Párisi theologica facultás*, avagy a' vallásról való tudományak tanitatasában foglalatoskodott közönséges Tanítóknak tudós gyülekezete, és az az, épület a' mellyben azok laktanak és tanítottanak, annak első szerzőjéről

mellyről hozatott végezés szerént 1.) A' nehéz cavalléria 29 regimentre leszen fel osztattatva, 's mindenik 4 escadronból, avagy 8 compániából fog állani, és minden compániának 1 kapitány-nya, 1 fő hadnagyja, 1 al hadnagyja, 1 fő kvártélymestere, 2 al kvártélymestere, 1 furirja, 4 brigadierse, 1 trombitása, 73 lovas katonája és 1 kovácsa leszen (k). Minden regimentnek a' Stábja 1 Obesterből, 2 escadron comendánsból, 1 regiment kvártélymesterből, 1 fő Seb orvosból, 1 al seborvosból, 1 ló orvosból, 1 nyereg gyártóból, 1 fegyver gyártóból, 1 szabóból, 1 vargából, és 1 nadrág szabóból fog állani. Az utólsóbb öt gyalog, a' többi pedig mind lovon fog szolgálni. Minden két escadront, egy escadron

Sorbonne Robertről, a' ki IX Lajos Fr. királynak gyóntató papja vólt, 's ugyan ő alatta, 's az ő segedelme által fundálta ezen facultást 1252 esztendőben Sarbonnének hivatott. Richelieu Kárdinal vitte azt egész tökéletességre, mivel nemcsak a' Tanítóknak való házakat, hanem az abban lévő ditsőséges templomot is ő építette, a' mellyben vagyon ezen híres kárdinalnak temető kápolnája, mellyen egyy Giardon nevezetű igen híres kőfaragó mester 20 esztendőig dolgozott. A' Sorbonne nevű épületben 36 szoba vagyon, a' mellyekben tudniillik laknak az elsőb és öregebb Tanítók, és a' Sorbonnai tudós Társaságnak rendes tagjai, a' kik az e' végre készített nagy palotában szokták egybe gyűléseiket tartani, e' mellett vagyon a' társaságnak ditsőséges könyvtára is, a' mellyben igen sok régi irott könyvek találtnak.

(k.) Egyy brigáda Fr. Országban állott 10 14 escadron lovasságból, a' gyalogságnál pedig

commendáns, 's mindenik escadront a' két kapitányok közzül az öregebik fogja kormányozni. — Minden regimentnek két zaltója leszen, melyeket a' regimentnek fő kvártélymesterei fogják hordani — a' leg öregebb compánia trombitás stab trombitás leszen — mindenik regiment az adjutánsokkal égyetemben 704 foból fog állani, következésképen az egész Franziya nehéz cavalléria 20416 foból.

II. A' Franziya lovasságnak második részében a' könnyű lovasság leszen bé foglaltatva, a' melly 20 dragonyos, 23 lovas vadász, és 11 húszár regimentekből, 's minden regiment 6 escadronból, és minden escadron két compániából fog állani. Továbbá minden compániánál 1 kapitány, 1 fő hadnagy, 2 all hadnagy, 1 fő kvártélymester, 4 all kvártélymester, 1 furir, 8 brigadir, 2 trombitás, 95 dragonyos, lovas vadász és húszár, és 1 kovats leszen; következésképen minden compánia 116 emberre megyen. A' mi a' regimenteknek Stabját illeti, annál 1 Obester, 3 escadrons-commendáns, 1 regiment kvártélymester, 1 számtartó, 1 fő seborvos, 1 all seborvos, 3 adjutáns, 1 ló orvos, 1 nereg gyártó, 1 fegyver-gyártó, 1 szabó, 's 1 varga fog lenni — a' négy utólsóbbaknak lovak nem leszen. — Minden escadron egy escadrons-commendáns, 's min-

5 vagy 6 batallionból. Közönségesen 8 brigádára szokott egy armádia felosztattatni u. m. 4 lovas és 4 gyalog brigádára. Brigádnak neveztetik a' két vagy több regimentekből össze kaptositatott corpus is; annak kormányozója pedig Brigadiernek. A' lovas regimentknél egy 50 foból álló compániának harmad része hivattatik brigádának, hogyha pedig 100 foból álló a' compánia, akkor egy hatod része. Brigadier, deákul manipularius dux nak neveztetik.

denik 'escadron az öregebb kapitány által fog kormányoztatni. — Minden könnyű lovas regemének 3 zászlója fog lenni, 's a' regementnek három réjebb fő kvártélymesterei által hordoztatni. Következésképen minden könnyű lovas regement 1640 foból fog állani, és mindenket, u. m. mind a' nehéz, mind a' könnyű lovas sereget öfzve számálván, 83 regementből, az az, 96556 emberből.

III. Az ezeken kívül lévő lovas seregek, akár legiók, akár szabad seregek, akár szabad compániák legyenek azok, az említett nehéz és könnyű lovas seregek közzé fognak fel öfztattatni, fel és all-tisztyeikkel égyetemben. Hogyha több fel-és all-tisztek vóluának azoknál, minisem a' tiszteknek meg határozott száma engedné, az illy esetben mind rangjokat mind fizetéseket tartásák meg a' szám felett való tisztek mind addig, mig rendes tisztekké lehetnek a' regementeknél, és a' midön vacántia, avagy üres hely leszén, elsőben is az illyetén szám felett való tizt, azután a' regementnél való tizt, ismét a' szám felett való tizt s. a. t. promoveraliásson, avagy emeltessen a' fellyebb való tiztségre, mind addig, mig végre, egy szám felett való tizt sem fog a' regementeknél maradni,

A' Frantzia hadi seregekre fordítatott költség 275 millió, kétszáz hatvannégy ezer, három száz ötven három livrára ment a' múlt *Frimaire* nevű hólnapban. Igy neveztetik az új Frantzia Calendárium szerént *December*, ezen szótól *frimer*, a' melly tulajdonképen, fagyot és zuzmárzt jelent.

A' *Coignaki* kerületben 10 milliom livrát érő örökségeik adattattak el a' hazájokból ki költözött Frantziáknak — az előbbi királyi árendásoknak jószágaik is el petséeltettek, és a' nemzet javára fognak fordittatni, azt adván okúl a' N. Gyülés, hogy ezek hamis úton módon, és a' szegénység sanyargattatása által szerettek magoknak jószágokat.

A' Jakobinusoknak Januar. 10-dikén tartott gyűlésekben, ki törőitvén *Camille Desmoulin*s, az igaz Jakobinusoknak laistromából, ismét vissza-véteget abba *Robertspierének* közbenjárására, a' midőn ekként szólott ez a' Fr. nemzetnek nagy bálványa: Hadgyunk békét, *úgymond*, a' magános tárgyakról való tanátskozsoknak, az illetén magános vetélkedések által sok jó idő el lopattatik, sokkal fontosabb tárgyak vagynak előttünk, a' mellyekről kelletik minékünk gondolkodnunk. Fordítsuk inkább elméinket az Angliai igazgatás formájának vizgálására, és arra, miként kellyen Britanniába bé tsapnunk, kiváltképen most, a' midőn közelget a' parlamentom el kezdetésének ideje. Úgy hallom, hogy sokak *Dictátornak* neveznek éngemet — az én dictácturám, a' *Peletier*, és *Marát* dictaturája s. a. t. Ahozképest el is végeztetett, hogy a' következő gyűlésben kezdjenek az Angliai dolgoknak vizgálásához. Valósággal hozzá is fogtak ahoz Januar. 11-dik napján. Leg elsőben is *Butteau* (olvasd *Büttó*) ment fel az óráló székbe, 's egész forrósággal szólott az Angliai ministerium ellen — hasonló módon befélték *Simon* (XVII Lajosnak eddig való gondviselője), és *Dubois de Crancc*. Minekutánna a' leg rútabb színekkel festették volna le *Pit* Angliai fő ministert, 's ötet egy tűzet okádó hegyei hasonlítoták volna ölzve, az Angliai constitutiót is meg támadták, a' mellyet az ő értelmek szerént nem is lehetne a' Frantzia új constitutióval égybe hasonlítani, mellyről való okoskodásoknak folytatását más alkalmatosságra halasztották, és utóliyára arról kezdettek tanátskozni, miként kellene a' hóltakat el temetni. Az ő meg határozások szerént 12 órákig kell a' meg hólt testnek a' deszkán feküdni, 's azután tétettetni a' sz. Mihály lovára, a' melly az emberi kornak három részéhez képest külömb-külob-m-féle színű posztóval fog bé teritetni, 's külömb-külob-m-féle felírásokkal fel ékesitetni. A' gyermekeknek fel-ír-

sok e' fog lenni: *Ő a' haza számára nevedett*; a' meg éredett embereknek ez: *Ő a' hazáért élt*; az öregeknek pedig ez: *Ő a' haza hasznára élt*. A' meg lett holt embereknek testeiket 4 polgár, a' meg holt gyermekeket pedig négy gyermek vigye a' temető helybe, 's éjjél tájba temettessenek el. Ennekutánna a' végeztetett el, hogy kéretessen meg a' N. Gyűlés, négy temető helynek ki rendelésére Páris városának kapuin kívül, és azon helynek ki mutatására is, holott a' nézésre ki tétetessenek a' meg holt testek.

Hadi Történetek és Környüldállások.

Londonból iratik Jan. 7-ik napján, hogy a' Bresti Frantzia flotta, múlt Decemb. 26-ik napján botsátotta vitorláit a' szélnek, és hogy napnyúgotfelé vette légyen úttját. Ez a' nem renúnylett történet nem kevés nyughatatlanságot okozott mind a' ministeriumnak, mind az Angliai kereskedőknek, méltán félvén attól, hogy az Amerikába éppen azon nap indúlt kereskedő Angliai hajok ragadozó körmeik közzé ne akadjanak a' Fr. zsákmányozó hajóknak. Attól is fél a' ministerium, ne hogy Lord Hood flottáját is meg támadják a' Frantziák, melly nemtsak hadi seregekkel, és eszközökkel, hanem sok Toulouból ki költözött lakosokkal is meg vagyon terheltetve, melly miatt nem elegendő a' tengeri ütközetnek ki állására. Ahozképest mingyárt parantsolatot küldött az Admiralitas, az az, a' tengeri dolgokra ügyelő Tanáts a' Nagy Flottának a' merő tengerre való ki menetelre, és a' Frantziák veszedelmes fel-tételeknek meg akadályoztatására.

Vandamme Fr. General arra kötelezte magát a' Parisi N. Gyűlésnél, hogy ő Austria Belgiomnak *Nieuport, Ypern, Menin, Cortrik* és *Dornik* nevű városait el fogja venni. Sokkal könnyebb volt nékie ezt meg igirni, mint sem bé tellyesite-

ni, talám ugyan azt gondollya ökeme, hogy a' Cs. K. hadi vezérek és vitézek csak szűnyadoznak, és nem vigváznak a' patrióta seregeknek mozdulásaira. Továbbá, hol vagyon az a' sereg, melly ezen fel tételnek végbe vitelére elegendő lehetne? az ottan lévőeknek száma 30 ezer embernél többre nem megyen, azok között is 500 az ispotályokban fekszik. Ennekfelette azt is meg kell fontolnunk, hogy az ottan canonoirozó Frantzia seregeknek semmi menedek helyek, az az, semmi erősségek nintsen, a' mellybe, tudailik lehetne magokat szerensétlenségeknak id jén vonniok. Utólyára azon seregek nagyobb része erőszakossan táborba vitetett ifjaktól áll, kik között napjában 100 ember is el szökik. Ez az oka, hogy a' Fr. generalok nagy nyughatalansággal várják a' *Vendébe* küdetett patrióta seregek onnan lejendő vissza téréseket, annyival inkább mivel, a' mint hirleltetik, egészlen semmiké tetettek a' Rojalisták, Central University Library Cluj

Leg közelebb az a' kétséges hir érkezett hozánk a' Rajna vidékéről, hogy múlt hónapnak 20 ik napját követett éjjel, Manheim és Worms között által mentenek a' nevezett folyó vizen a' Frantziák, 's azon iparkodjának, hogy az Austria és Prussziai seregek közt való égyességet kétfelé szakasszák, és vagy Minnheim, vagy Frankfurt ellen mennyenek. Hogyha igaz ez a' hir, könnyen lehet gondolni, hogy a' Rajnán által menteknek szama nem kitsiny lézen, nem is lehet gondolni, hogy kevesen fogtanak volna e' nagy következésü dologhoz. Más részről ismét az' hatlyuk, hogy *Kostheim* és *Ehlfeldt* közt hidal vetetnek volna a' Prusszusok a' nevezett folyó vizre, 's kemény lépesekkel siessenek a' Frantziák után, még pedig olly feltétellel, hogy őket a' több Frantzia seregektől el szakasztván, ütközetrekészíthessék, mellynek sok jó következési lehetnének. Az egész Palatinatusi V. Fejedelemség tápon áll, és imide anoda masirozó hadi sere-

zeknél, 's fegyverbe öltözött paráosztoknál égyebet látni nem lehet. A' történt dolgok és a' tapasztalás bizonyítja, hogy valahányszor által jönnek a' Rájna vizén a' Frantziák, mindenkor ott találják a' temetéseket. Talám ugyan most is úgy fog a' dolog történni.

Béts.

A' Cs. K. birodalomban 22 házai vagynak az igalmas Szerzetnek, melyekbe a' múlt 1793 ik esztendőben 11150 betegek vétettettek fel, 1166 holt meg, a' többi pedig tökéletesen meg gyógyult. Ebből ki tetizik, melly hasznos szerzetes rend légyen ez a' Statusban, a' mellynek tagjai minden nemzetre és vallásnak külömbségére való tekintet nélkül bé fogadják a' szükölködő betegeket, és mint jó keresztény embereket illet, úgy hánnak azokkal. Hogyha tehát ok semmi válafztást nem tesznek a' betegnek vallásában; illő hogy minden jó keresztény ember adakozzon nékiek ezen hasznos foglalatosságainak tökéletesítésére.

Néhai ditsősséges emlékezetű II József Császár által a' szükölködőknek számokra fel állított Institutumnak Gondviselői, a' szokás szerént számot adtanak a' múlt esztendőben ezen kasszába bé ment, 's abból ki adattatott költségről. — E' szerént, a' múlt 1792-dik esztendőben meg maradt 11744 forint, és 43 krajtzár a' közelebb el múlt 1793 dik esztendőben, a' Bétsi belső és külső városbeli papoknál 57,678 forintal és 25 krajtzárral szaporodott alamisna által, segedelem pénz által 42,693 for. 29 krajtzárral; különös alamisnából 14595 forintal 16 krajtzárral; legatumokból 27250 for. 38 krajtzárral, mind öszve 142217 forintal 48 krajtzárral; melly a' múlt 1792 dik esztendőben meg maradt summával 153962 forintra és 32 krajtzárra megyen. Ebből adattatott

ki ezen Institutumhoz tartozó szegényeknek 92798 forint 37 krajtzár; más házi szükölködőknek, és szerentsétleneknek 14350 forint 19 krajtzár; töké pénzé tétetett, 's interesre ki adatott 27150 forint 38 krajtzár; magának az institutumnak szükégeire fordítatott 7189 forint 18 krajtzár; a' mostan folyó elztendőnek első hólnapjában való kiadásra pedig 12373 forint 38 krajtzár maradt a' kasszában.

Austriai Belgyiom.

A' jelenvaló gonosz háborúnak folytatására ismét nagy summa pénzt ajándékozának Brabantziának lakosai, nem kéntelenségből, hanem égyedül uralkodó Fejedelmekhez, és a' közjóhoz vonzó szives hajandóságokból. *Tongerloo* Apátúr 40,000; *Baufort* hertzeg 150,000; a' Sz. Mihály és Gudulai Káptalan 31,500; egy bizonyos ház Antverpiában 28,000; *Ursel* hertzeg 100,000; a' Mechliniai Érsek és Kárdinál az Afflinghemi Apátúrsággal 11,666; a' Novellesi apácza klastrom 19,357; a' Sz. Mihály Apátúrsága Antverpiában pedig 15,000 forintokat.

Elögyes Tudósítások.

Ugy mondatik, hogy *Fort-Louis* alatt minákat ásván a' Cs. K. mina ásók, 200 nagy kaliberű ágyúkat, igen sok ágyú és apró golyóbist, flintát, pénzt, kiváltképen pedig arany pénzt találtak a' fő templom alatt el ásva. Az ágyúk töbnire mind által hozattak a' Cs. K. táborba, kéttiség kívül a' pénz sem hagyattatott ottan.

Egy szép anekdóta iratik *Metzből*. Tudniillik 15 száz ifjú Frantzia patrióta, tellyes léven vitézi tüzzel, és a' prédálásra való kívánsággal, arra kötelezték magokat, hogy öök vitézkedni fognak a' Frantzia szabadság és égyenlő-

ség állandóságáért. A' táborba érkezvén, leg elősben is egy veszedelmes sántznak el foglalására küldettek, holott miudgyárt 600 hüllott el közülök; az életben meg maradtaknak parantsoltattott, hogy mennyenek a' viadalban előre; de mivel el hüllott társaiknak szemlélése nagyon meg óltotta előbbi tüzőket, nem engedelmeskedtek a' parantsolatnak. Arra való nézve, ez az egész corpus széllyel ofztatott, a' tisztek el botsátattak a' lizolgalatból, 's mindnyájan visszfa küldettek *Metzbe*.

A' *Brunsvigiai* hertzeg egészsége nagyon meg rongáltatván a' múlt esztendei táborozás által, a' Prussiai király meg éggyezéséből le tette a' kórmányozói hivatalt, 's helyette *Möllendorf* Generál Lájtinánt, és Berlin városának fő kórmányozója fogja a' Prussiai seregeket vezérteni. — Ez az a' nevezetes Generál, a' ki múlt esztendőben Lengyel Országnak felső részét a' Prussiai király számára el foglalta. Oda hagyván Lengyel Országot, ekként bútsúztanak el tőlle a' Lengyel dámák: *Eppen úgy fájlallyuk a' Generálisnak mostan tollünk való meg válásdt, mint a' miképen fájlaltuk hozzánk való jövetelét.*

, Magyar Ország.

Egy méltóságos jó hazafi, tudós könyv-és versszerző illetén mulattságos Tót-magyar versekkel köszöntötte meg egy *Trentsén* Vármegyei származású, és sok hadi virtusokkal ékeskedő vitéz baráttyát, ennek fő hadi tiztségre lett emeltetésekor:

Meg tölt nagy örömmel *Uherfzka Krajna*,
Vig hangzással rugj minden hegy 's dolina.
Wiszkocz kiált *Kazda*, *Gyevka*, minden suhaj,
Senki sem lát *bidát*, nem is hallatik jaj.
De főképen tapsol, *Trencsanszka Stolitza*,
Az *Hornyákok* honnya, *pohánkás Kiszutza*.

Márs' hadi *Pan Bochnak* óltár építettett,
W' Trencsinye, az mellynél el énekeltetett:
Chwalime tyu: mellyre Pólhákokkal löttek,
 Mind *Gyedák*, mind matkák, víg kedvel bé
 tőhek.

Szintén eztet teszi a' nép *Zilinába*,
Rajeczbe, *Varinba*, *Beczko*, *Puchovába*.
 Tsak vendégeskedik, eszi a' kulyasát,
Czmarral meg öntetett *Pohancsena* kását.
 Kedvvel zab kenyérre keni a' *brindzáját*,
Tzankó tajtékjától meg sem törli száját.
Borovitskát iszik vivát kiáltással,
Ale preco? imé így beszél egymással.
Bratve! *Obersterem* *zostal* *naz Pan Krajan*,
Ej vivat! *pime ho je uz weru* nagy *Pan*.
 Nagy *ucztyiwost* je to egész *Stoliczánknak*,
Nech ho Pán Boch *ziwj*, kiáltni kell *szánknak*.
Ale j zaslužil mert ő *wernye* (szolgát),
 Most is *Pred Franzuzom*, *jako vityéz* úgy áll
Czujeme, hogy ugyan *witina* im *pardusz*,
 Mini az *Vágh Wodába*, az vérekbe úgy úsz.
J Turkom on dawal, folyt testeknek vére,
Preto akasztatott *szwatj Krecz* mellyére.
 Im' ez a' *Pricina*, hogy *Trencsény Stolitza*,
 Víg és *sutki* hangal tele sok *ulicza*.
Pusztyi na dwa struni! sok *Hlapinka* kiált,
 Botskoros sok *Ancsa* már a' tántzra kiált.
 Ezt meg h *lván* én is, ki ezeket írom,
 Örömbem allig az pennámat bírom.
 Szürke *Hornyákokkal* én is azt kiáltom:
 Vivát! örömmel, örömeket váltom.
 Vivát! meg érdemlé már ő régen eztet,
 És nemtsak az kitsint, de a' nagy kerefztet.
 Vivát! évig hasson szíves kiáltásom,
 Nem hólnap, de még ma lehessen pajtásom.